

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/9770,Adam-Doboszynski-60-rocznica-meczenskiej-smierci.html>

27.02.2026, 02:45

Adam Doboszyński - 60. rocznica męczeńskiej śmierci

07.11.2009

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Adam Doboszyński – 60. rocznica męczeńskiej śmierci

Dziś przypominamy niezwykle barwną i kontrowersyjną sylwetkę wybitnego działacza narodowego Adama Doboszyńskiego (1904-1949), żołnierza, myśliciela i publicysty. Stanowił wzór niepoprawnej politycznie postawy wobec każdej władzy, która przedkładała kompromis nad bezwarunkową walkę o wolność i wierność własnym przekonaniom. Zamordowany w majestacie komunistycznego prawa po procesie pokazowym w 1949 roku. Piszemy też – w dokończeniu sensacyjnej historii Funduszu Obrony Narodowej – o procesach oficerów oskarżonych o udział w spisku wymierzonym w PRL.

Dr Krzysztof Kaczmarek (IPN Rzeszów)

Historia pisma „Walka”

**i listu otwartego
Adama Doboszyńskiego
do prezydenta Władysława Raczkiewicza
i gen. Kazimierza Sosnkowskiego**

Od października 1941 r. do listopada 1943 r. Adam Doboszyński wraz z Zygmuntem Przaskiewiczem (przedwojennym działaczem Ruchu Narodowo-Radykalnego „Falanga”) redagował i wydawał pismo „Walka”. Stanowiła ona sui generis kontynuację narodowego pisma „Jestem Polakiem” wydawanego wcześniej w Londynie (od sierpnia 1940 r. do czerwca 1941 r.) przez ks. Stanisława Belchę, z którym Doboszyński współpracował od czasu przybycia do Wielkiej Brytanii w końcu października 1940 roku. W przeciwieństwie jednak do „Jestem Polakiem”, które było piśmie legalnym, „Walka” była piśmie konspiracyjnym. Wydawano ją metodą hektograficzną w nieregularnych odstępach czasu i w różnej objętości, w nakładzie dochodzącym do kilku tysięcy egzemplarzy. I szeroko kolportowano wśród żołnierzy i Korpusu Polskiego w Szkocji. Latem 1943 r. docierała ona nawet do skupisk polskich na Bliskim i Środkowym Wschodzie. W ciągu dwóch lat ukazało się w sumie – wliczając w to wydania nadzwyczajne – osiemnaście numerów pisma.

W świetle prawa angielskiego „Walka” była piśmie legalnym. Wydawana była jednak w konspiracji wobec cywilnych i wojskowych władz polskich. Podziemny charakter pisma wynikał zarówno z cenzorskich praktyk stosowanych przez Ministerstwo Informacji i Dokumentacji rządu RP na uchodźstwie (doskonale przecież pamiętano nagonkę oraz szykany i represje wymierzone w „Jestem Polakiem”, które ostatecznie doprowadziły do zaprzestania wydawania tego pisma), jak również – a może przede wszystkim – z faktu, iż większość autorów i współpracowników „Walki” pozostawała w czynnej służbie wojskowej.

Do czasu ukazania się w lutym 1943 r. numeru nadzwyczajnego „Walki” z listem otwartym Doboszyńskiego i ujawnienia nazwiska Przaskiewicza jako redaktora tego pisma nie były znane personalia ani jego wydawców, ani publikujących w nim autorów. Współpracownikami pisma byli m.in. ks. Stanisław Belch, inż. Mieczysław Harusewicz, Władysław Patucki, inż. arch. Jan Polirski, który był autorem winyety „Walki”, i Stanisław Włzek, były redaktor „Jestem Polakiem”.

Doboszyński, Przaskiewicz oraz inni narodowcy podejrzewani o redagowanie, wydawanie i kolportaż „niepoprawnej politycznie” „Walki” znajdowali się pod obserwacją kontrwywiadu wojskowego oraz Departamentu Politycznego MSWi. Środowiskiem wydającym „Walkę” interesował się także brytyjski Scotland Yard.

Wyraźny profil ideowy „Walki”, podkreślony zdobną jej winyetą „ręką z mieczem” (tzw. Islangij), jednoznacznie wskazywał, do jakich koncepcji ideologicznych i tradycji politycznej pismo nawiązuje. Najogólniej rzecz ujmując, były to koncepcje i tradycje Ruchu Młodych Obozu Wielkiej Polski przejęte później i rozwijane zarówno przez Oboz Narodowo-Radykalny, jak również „młodych” Stronnictwa Narodowego. „Walka” od plenizszego numeru miała być z jednej strony pioszczyną konsolidacji „młodych” obozu narodowego, z drugiej zaś trybuną młodego pokolenia Polaków, w tym również – co bardzo charakterystyczne – „narodowych pilsudczyków”. Dokończenie na s. 11

Pliki do pobrania

[Adam Doboszyński - 60. rocznica męczeńskiej śmierci - „Nasz Dziennik”, 7/2009 \(26\) \(pdf, 4.17 MB\)](#)